Kartoffelafgiftsfonden

2026

Sortsforsøg – spisekartofler

BJ-Agro

BJ-Agro har over flere år sammenlignet forskellige sortrepræsentanters bedste bud på gode middeltidlige og sildige spisekartoffelsorter til det danske marked. Forsøget i 2026 er støttet af Kartoffelafgiftsfonden.

Formål

Formålet med sortsforsøget er at sammenligne de mest dyrkede og de mest lovende nye middeltidlige og sildige spisekartoffelsorter, på det danske marked, under ensartede dyrkningsbetingelser.

Med ensartede betingelser menes der dels, at læggematerialet er opformeret og lagret under samme forhold året før, og at selve sortssammenligningen derefter sker i samme mark med samme klimatiske og dyrkningsmæssige forhold.

Kartoflerne er dyrket på en JB 1 med relativt stort sygdomstryk af især rodfiltsvamp, skurv og rust, hvilket skal tages med i betragtning når resultaterne analyseres.

Forsøgsplan

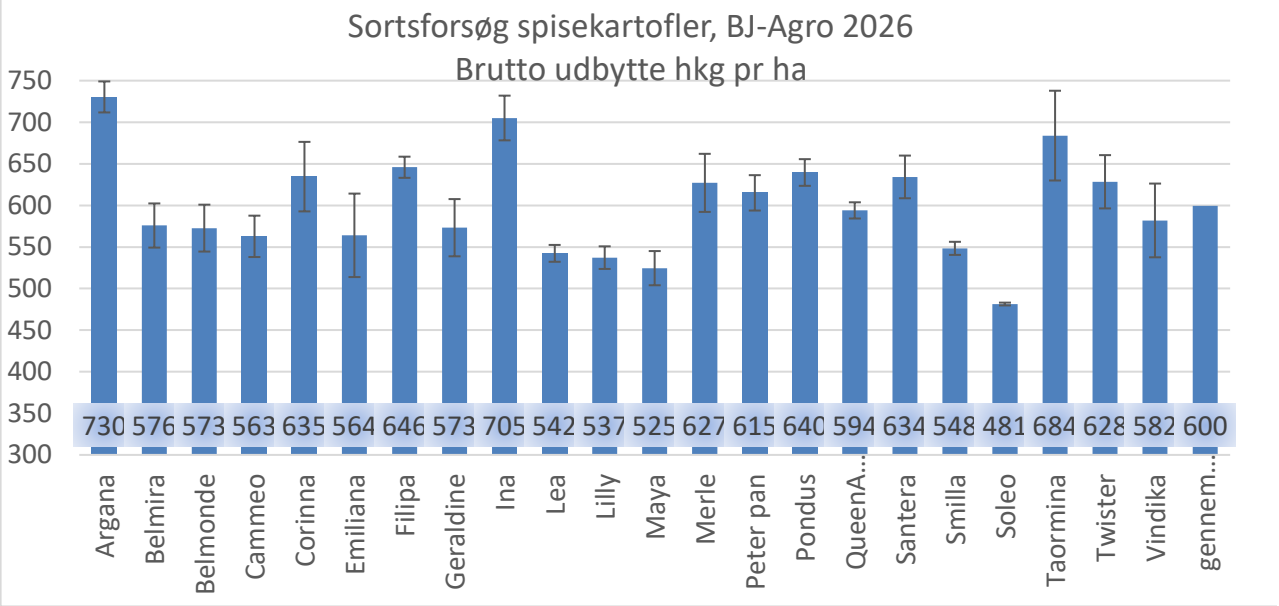
De forskellige sorter indgår i randomiserede parcelforsøg, hvor en parcel er 6,40 kvadratmeter (4,0 m * 1,65 m). Der er lagt 59.709 planter pr ha. Der er 4 gentagelser i forsøget. I 2026 indgik der 22 sorter i forsøget. Forsøget er lagt d. 30. april hvor forfrugt er vårbyg med miljøgræs som efterafgrøde. Der er placeret 860 kg 14-3-15, samt 600 kg Patentkali og yderligere tilført 250kg 14-3-15 5. juni (I alt 155N, 33P, 315 K). Jordprøverne viser Rt: 6,2, Pt:4,2 Kt: 5,9, Mgt: 5,5. Forsøget er sprøjtet med Fenix og Roundup. Mod skimmel og bladplet er der sprøjtet forebyggende. Hele forsøgsmarken er holdt fri for skadedyr. Forsøget er nedvisnet d. 12. august.

Resultater

Forsøget er høstet med en forsøgsoptager, hvor hele målerækken (dvs. 3 m) er taget op til nærmere analyse. Kartoflerne er blevet størrelsessorteret i fraktionerne <28, 28-40, 40-60 og >60. Desuden er følgende kvalitetsparametre undersøgt: grønne, deforme, rodfiltsvamp, skurv, rust og tørstof. Resultaterne er angivet som gennemsnittet af de 4 parceller med angivelse af standardafvigelse.

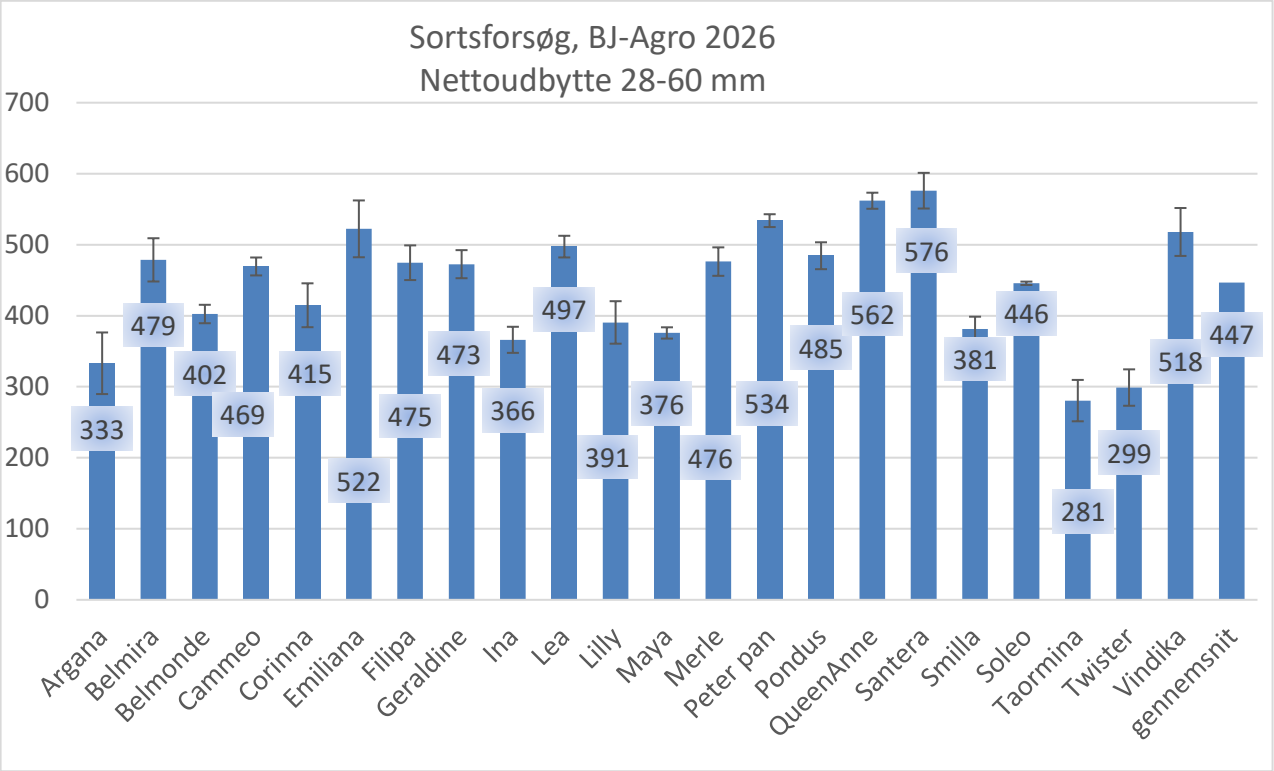
Udbytte

Figur 1 viser bruttoudbytte for de forskellige sorter. Udbyttet har i 2026 ligget på et højt niveau i gennemsnit og lidt over de sidste par år. Gennemsnittet for hele forsøget var 600 hkg pr ha. Helt i top ligger Argana med 730 hkg mens vi finder Maya i bunden med 525 hkg.

FIGUR 1 BRUTTOUDBYTTE SOM GENNEMSNIT AF 4 PARCELLER. BJ-AGRO 2026.

Figur 2 viser nettoudbyttet dvs. samlet udbytte af 28-40 og 40-60 mm.

FIGUR 2 NETTOUDBYTTE AF 28-60 MM. BJ-AGRO 2026.

Det gennemsnitlige nettoudbytte er 447 hkg. I 2026 var nettoudbytte for Santera 576 hkg pr ha, fulgt af Queen Anne med 562 hkg. Argana og Ina har mange over 60mm, hvis de var talt med, ville nettoudbytterne være henholdsvis 681 hkg og 647 hkg.

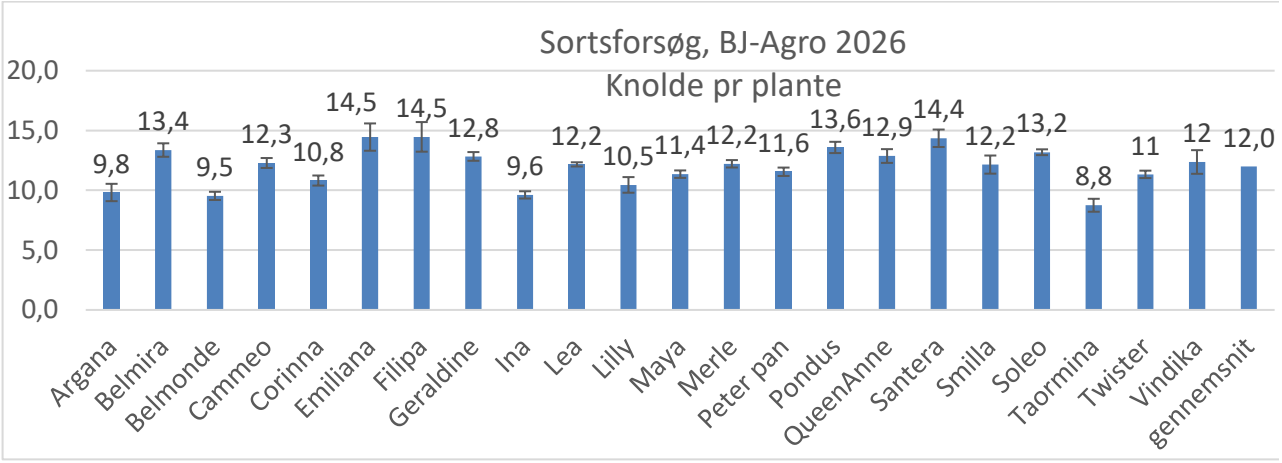
Tabel 1 viser top-5 over nettoudbytte for de seneste fem år. Queen Anne har ligget stabilt i top-5 i mange år, men er gledet ud af top-5. I år ligger Jola klart i top.

Tabel 1 De 5 sorter i de enkelte år med de højeste nettoudbytter (28-60 mm)

Årstal	**2026**	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**
Sorter	Santera	Queen Anne	Jola	Queen Anne	Fakse
	Queen Anne	Emiliana	Lilly	Vindika	Queen Anne
	Peter Pan	Lea	Santera	4 You	Almonda
	Emiliana	Vindika	Melissa	CMK2017	Santera
	Vindika	Santera	Pondus	Merle	Emiliana
Gennemsnit	**447 hkg pr ha**	**437 hkg pr ha**	**398 hkg pr ha**	**398 hkg pr ha**	**566 hkg pr ha**

Knoldantal

Figur 3 viser antal knolde pr plante. Antallet er beregnet ud fra det totale antal knolde delt med plantetallet ved 100 % fremspiring. Knoldsætningen i 2026 har været middel.

FIGUR 3 ANTAL KNOLDE PR PLANTE. BJ-AGRO 2026

Der er en stor variation fra 8,8 knolde pr plante i Taormina til 14,5 knolde i både Emiliana og Filipa.

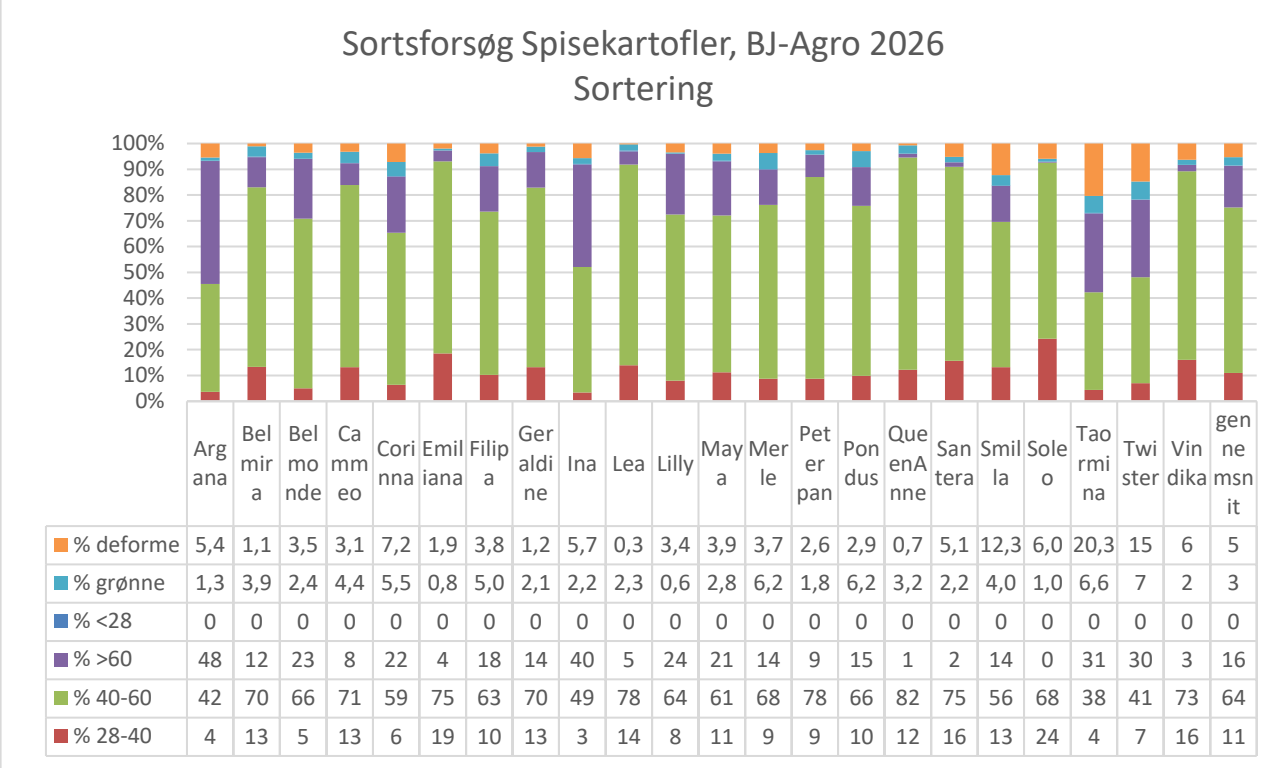
Tabel 2 viser top-5 i knoldantal for de seneste fem år. Gennemsnittet i 2025 er 12,6 knolde pr plante, hvilket er det laveste de sidste 5 år.

Tabel 2 Top fem i knoldantal pr plante for de seneste fem år samt gennemsnitligt knoldantal for hele forsøget.

Årstal	**2025**	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**
Sorter	Emiliana	Melissa	Jola	Bintje	Emiliana
	Filipa	Sava	Sava	Belmira	Madeira
	Santera	Vindika	Melissa	Vindika	Bintje
	Pondus	Queen Anne	Bintje	Juventa	Belana
	Belmira	Emiliana	Pondus	Ally	Gala
Gennemsnit	**14,1**	**12,6**	**14,6**	**12,8**	**15,6**

Sortering

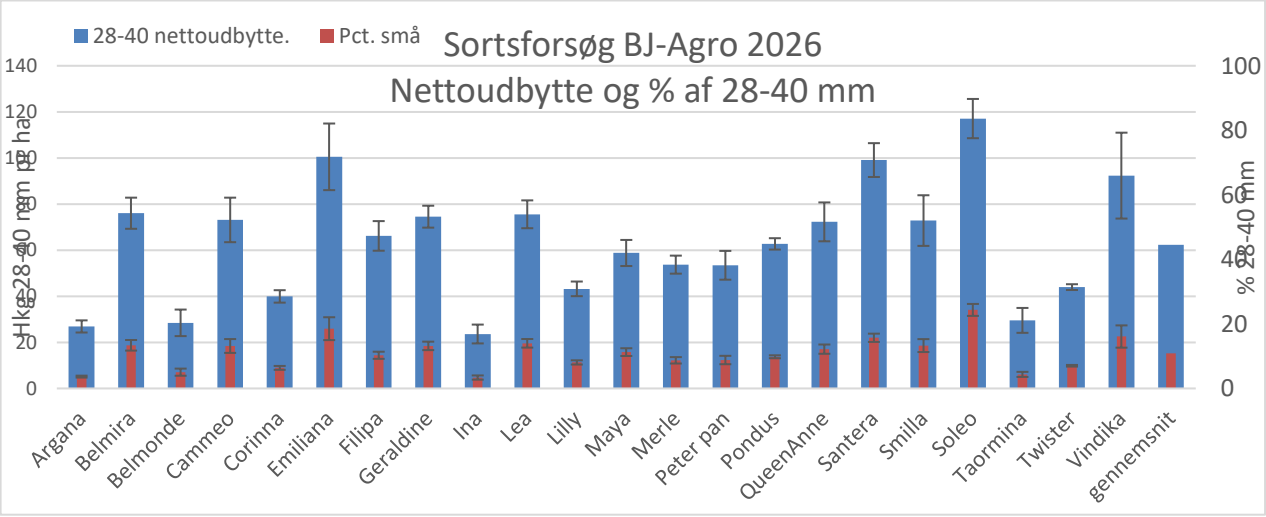
Figur 4 viser sorteringen for de forskellige sorter. I figuren viser hver søjle fraktionerne af de forskellige sorteringer; <28 mm, 28-40 mm, 40-60 mm, >60 mm, grønne og deforme. Den procentvise fordeling er beregnet på basis af vægt.

	Argana	Belmira	Belmonde	Cammeo	Corinna	Emiliana	Filipa	Geraldine	Ina	Lea	Lilly	Maya	Merle	Peter pan	Pondus	QueenAnne	Santera	Smilla	Soleo	Taormina	Twister	Vindika	gennemsnit
% deforme	5,4	1,1	3,5	3,1	7,2	1,9	3,8	1,2	5,7	0,3	3,4	3,9	3,7	2,6	2,9	0,7	5,1	12,3	6,0	20,3	15	6	5
% grønne	1,3	3,9	2,4	4,4	5,5	0,8	5,0	2,1	2,2	2,3	0,6	2,8	6,2	1,8	6,2	3,2	2,2	4,0	1,0	6,6	7	2	3
% <28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
% >60	48	12	23	8	22	4	18	14	40	5	24	21	14	9	15	1	2	14	0	31	30	3	16
% 40-60	42	70	66	71	59	75	63	70	49	78	64	61	68	78	66	82	75	56	68	38	41	73	64
% 28-40	4	13	5	13	6	19	10	13	3	14	8	11	9	9	10	12	16	13	24	4	7	16	11

FIGUR 4 SORTERING BEREGNET PÅ BASIS AF VÆGT AF DE FORSKELLIGE FRAKTIONER. BJ-AGRO 2026.

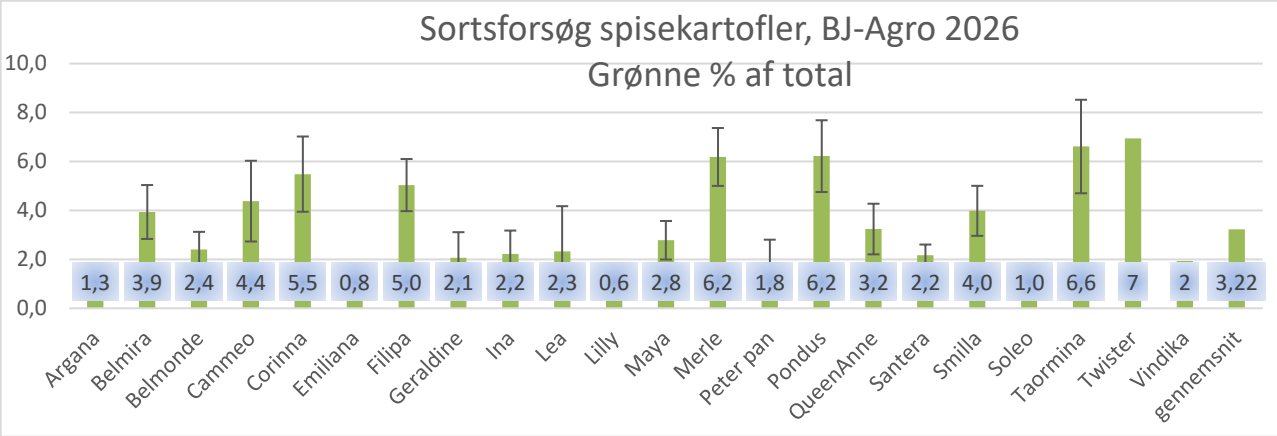
De fleste sorter har over 50 % af udbyttet er i fraktionen 40-60 mm. Flere sorter har med end 20 % over 60 mm, bla. Argana med 48 %. Figur 5 viser udbyttet af små kartofler dvs. i størrelsen 28-40 mm.

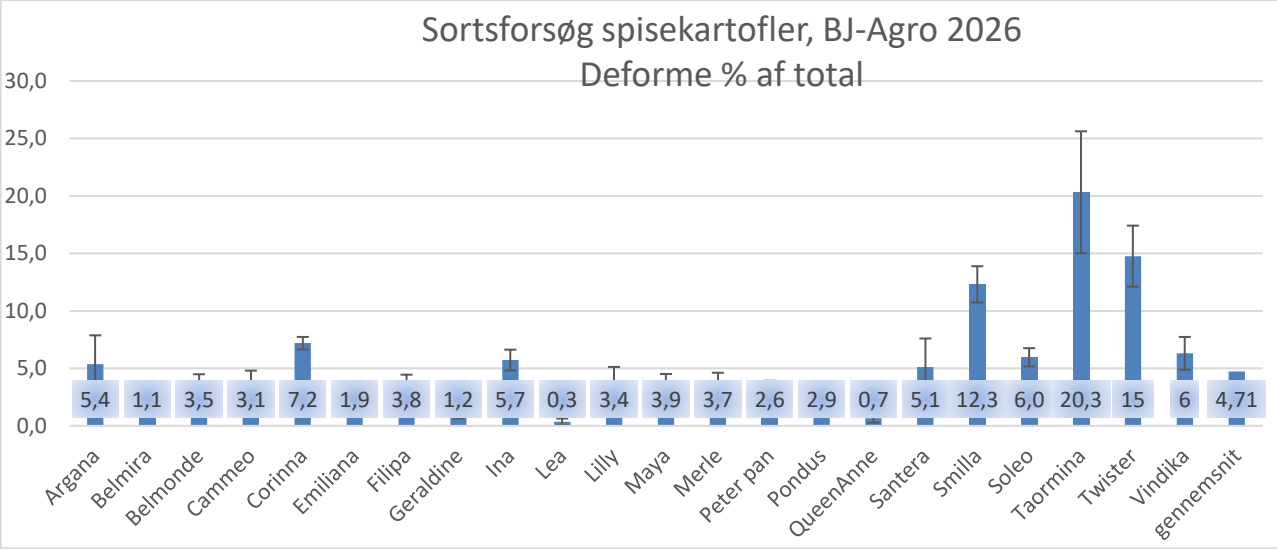
FIGUR 5 NETTOUDBYTTE AF SMÅ (28-40 MM) I % OG HKG. BJ-AGRO 2026.

Grønne og Deforme

I forsøgsmarken foretages der ikke senhypning i bestræbelserne på at forebygge grønne.

FIGUR 6 GRØNNE I % AF TOTAL. BJ-AGRO 2026.

FIGUR 7 DEFORME I % AF TOTAL. BJ-AGRO 2026.

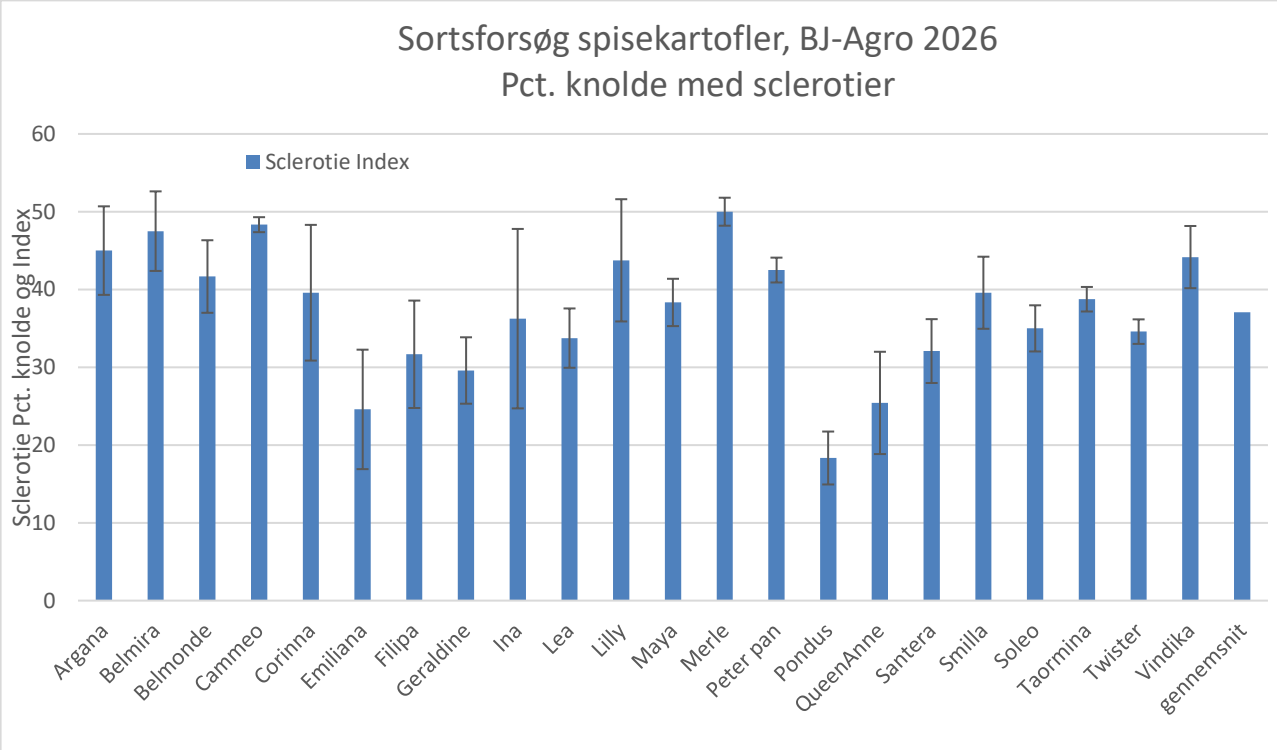
Der er lidt færre deforme i 2026, hvor der i gennemsnit er 4,7 % deforme, se figur 7. Det er specielt Taomina, Twister og Smilla som trækker gennemsnittet op. Tabel 3 viser top-5 for de seneste fem år over sorter med flest deforme.

Tabel 3 Top fem af flest deforme for de sidste 5 år samt gennemsnit for hele forsøget.

Årstal	**2026**	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**
Sorter	Taomina	Taomina	Twister	Tinca	Krone
	Twister	Maya	Soleo	Frig	Bintje
	Smilla	Mikado	Merle	Soleo	Jule
	Corinna	Ally	Mikado	Twister	Madeira
	Soleo	Corinna	Corinna	Florentina	Juventa
Gennemsnit	**5 %**	**13 %**	**13 %**	**4 %**	**11 %**

Sclerotier

Figur 8 viser %-knolde med sclerotier samt et Index, som er udtryk for, hvor mange sclerotier der er på knolden. Indekset er beregnet på basis af optælling af knolde, hvor de bliver delt i tre klasser alt efter, hvor mange sclerotier der er på dem. Alle opgørelser er lavet på basis af 30 knolde. I beregningen, tæller få sclerotier med karakteren 1 og mange med karakteren 2. Formlen for beregningen er: ((Få knolde*1)+(Mange knolde*2))/(30*2)*100 = Index, dvs. et index på 10 opnås når kun 6 knolde har få sclerotier.

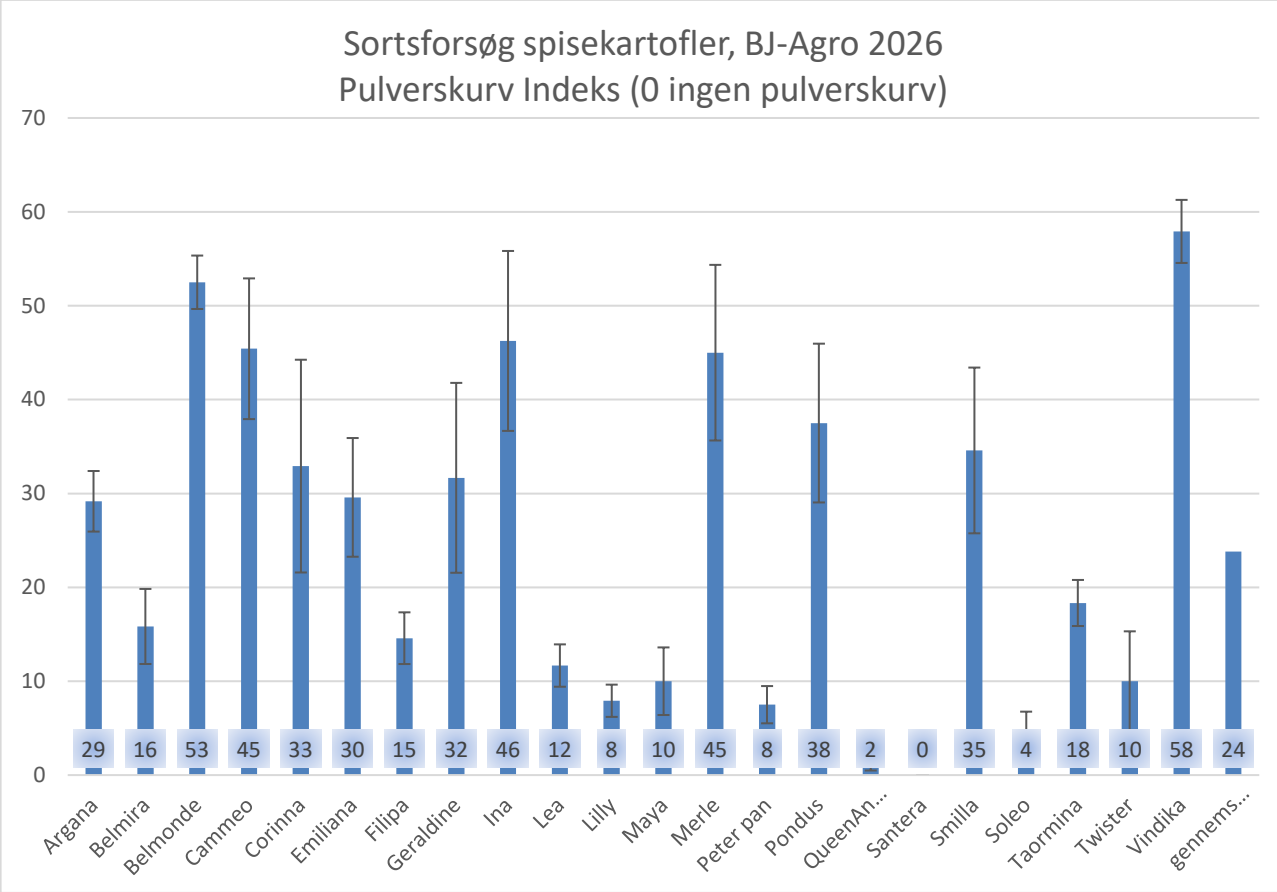

FIGUR 8 SCLEROTIE-INDEKS OG %-KNOLDE MED SCLEROTIER. BJ-AGRO 2026.

Figur 8 viser tydeligt at der er sortsforskel på, hvor godt sclerotierne "bider" på knoldene. I 2026 har de fleste sorter et højt niveau af sclerotier.

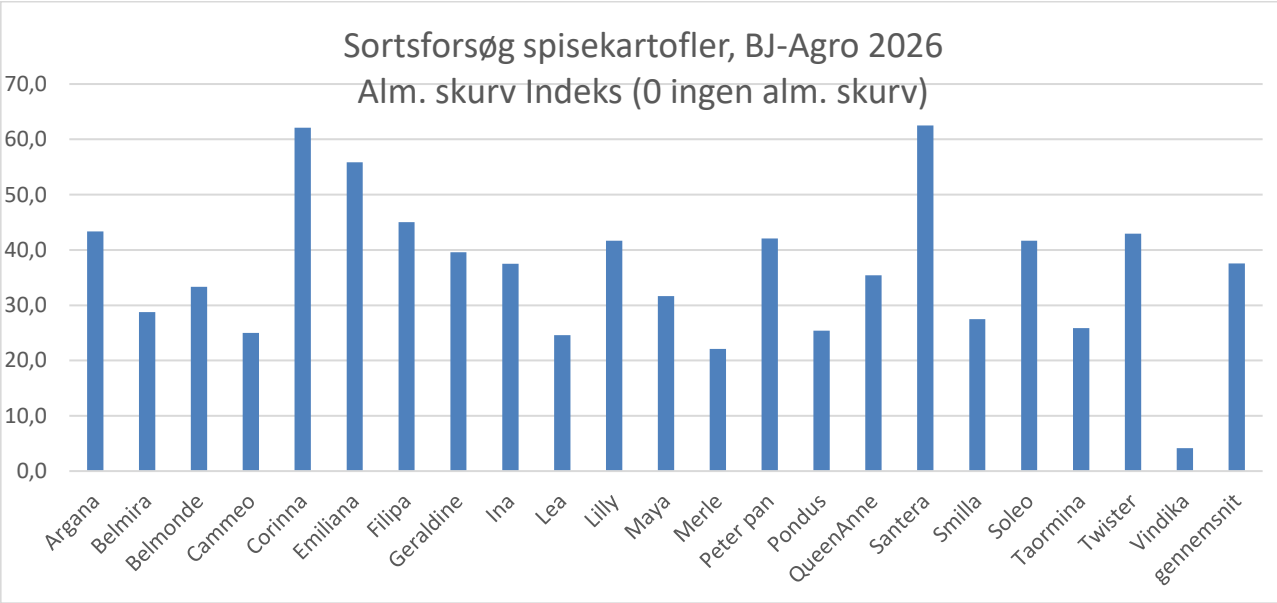
Skurv – pulver, alm. og net-

2026 har modsat de foregående år været præget af alm. Skurv. Figur 9 viser index for pulverskurv. Der er en tydelig forskel på de forskellige sorter, hvor eks. Santera ingen pulverskurv har fået. I opgørelsen af skurv er der ikke skelnet mellem alm.- og netskurv.

FIGUR 9 INDEX FOR GRADEN AF PULVERSKURV. BJ-AGRO 2026

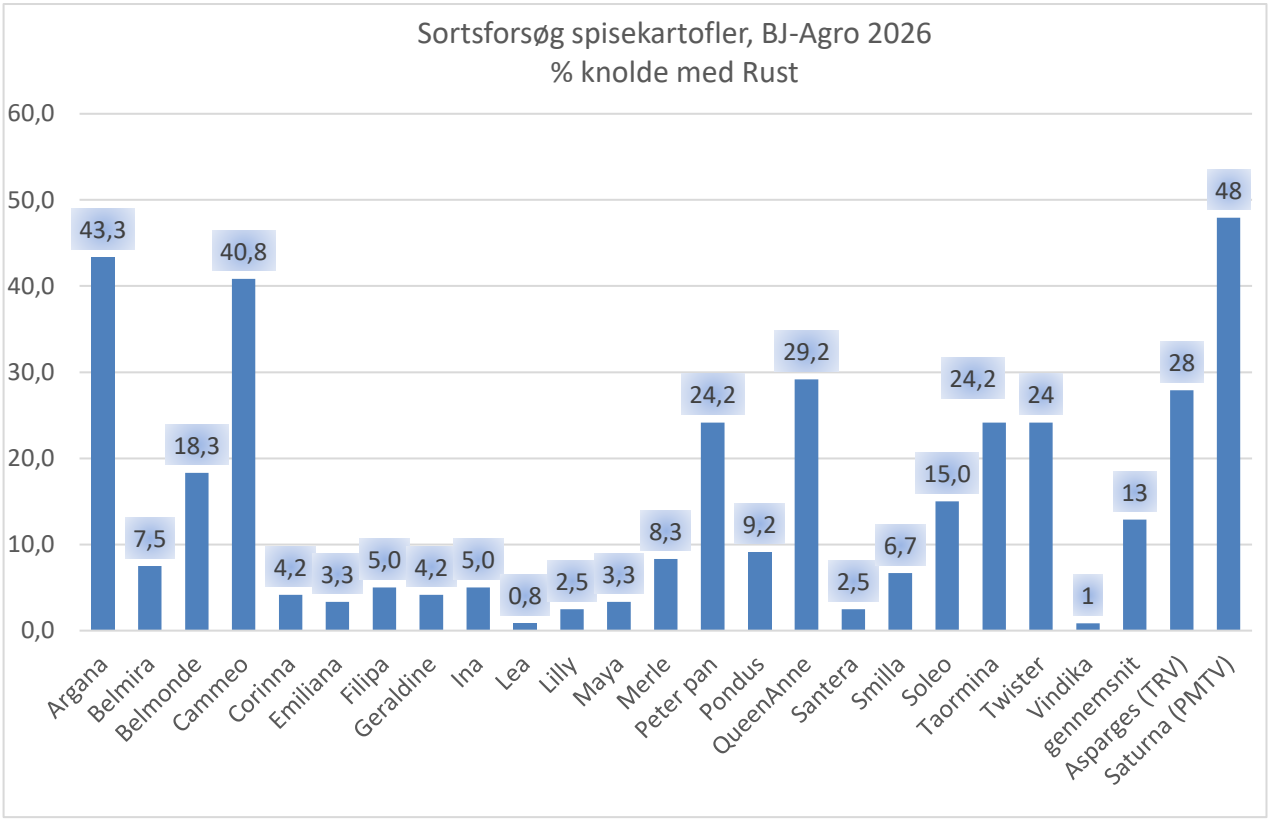
Figur 10 viser index for alm.- og netskurv, der er fundet meget skurv i 2025. Men specielt Corinna og Santera har fået alm-skurv i 2026.

FIGUR 10 INDEX OVER ALM.- OG NETSKURV. BJ-AGRO 2026

Rust

En vigtig del af sortsforsøget er den rust "screening" vi kan lave i og med vi har et højt infektionstryk af begge typer rust i jorden. Alle opgørelser er lavet på basis af 30 knolde. I beregningen af rust index tæller prik (under 2 mm) med karakteren 1 og ring (over 2 mm) med karakteren 2 og plamage (over 1 cm^2) med karakteren 3. Formlen for beregningen er: ((Prik*1)+(Ring*2)+(Plamage*3))/(30*3)*100 = Index. I 2005 blev rustangrebne knolde analyseret på Flakkebjerg, hvor det blev konstateret, at både TRV og PMTV (rattle og mop-top) virus var til stede i knoldene. Derfor har vi fra 2006 anlagt parceller rundt i hele forsøget som rustindikator, med Asparges og Saturna ved siden af hinanden, da disse sorter normalt kun viser symptomer for hver sin rust-type (Asparges = rattle, Saturna = mop-top).

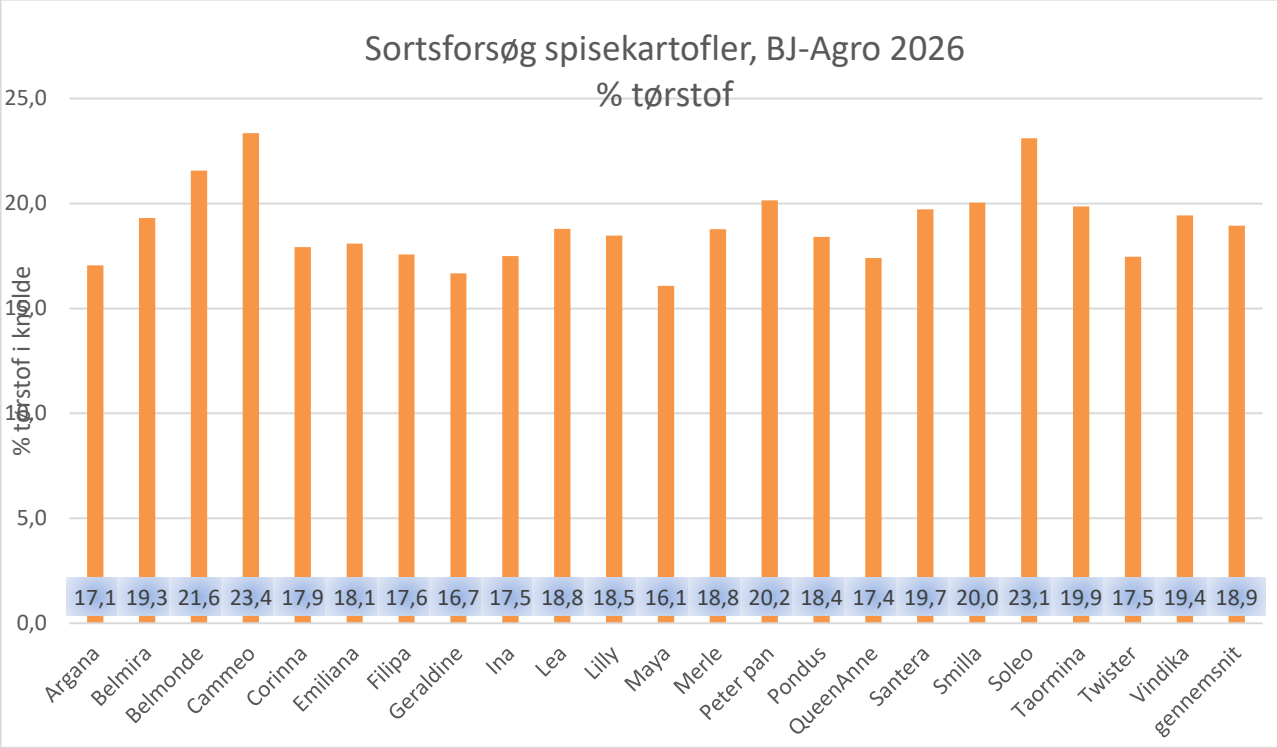
FIGUR 11 RUST "SCREENING" AF DE FORSKELLIGE SORTER. BJ-AGRO 2026

Der er fundet lidt mere rust i 2026 i forhold til 2025, og indikatorerne viser, at der er mere rust i Saturna hvilket indikerer, at vi har mest MopTop-virus i 2026. Alle sorter har fået mere eller mindre rust i 2026, men meget lave niveauer i Lea og Vindika. Mange af de sorter som er med i forsøget skal dyrkes på den lidt bedre jord, men forsøget skal bl.a. også bruges til at undersøge, hvor rustfølsomme de er. Tabel 4 viser top-5 over modtagelighed for rust for de seneste fem år.

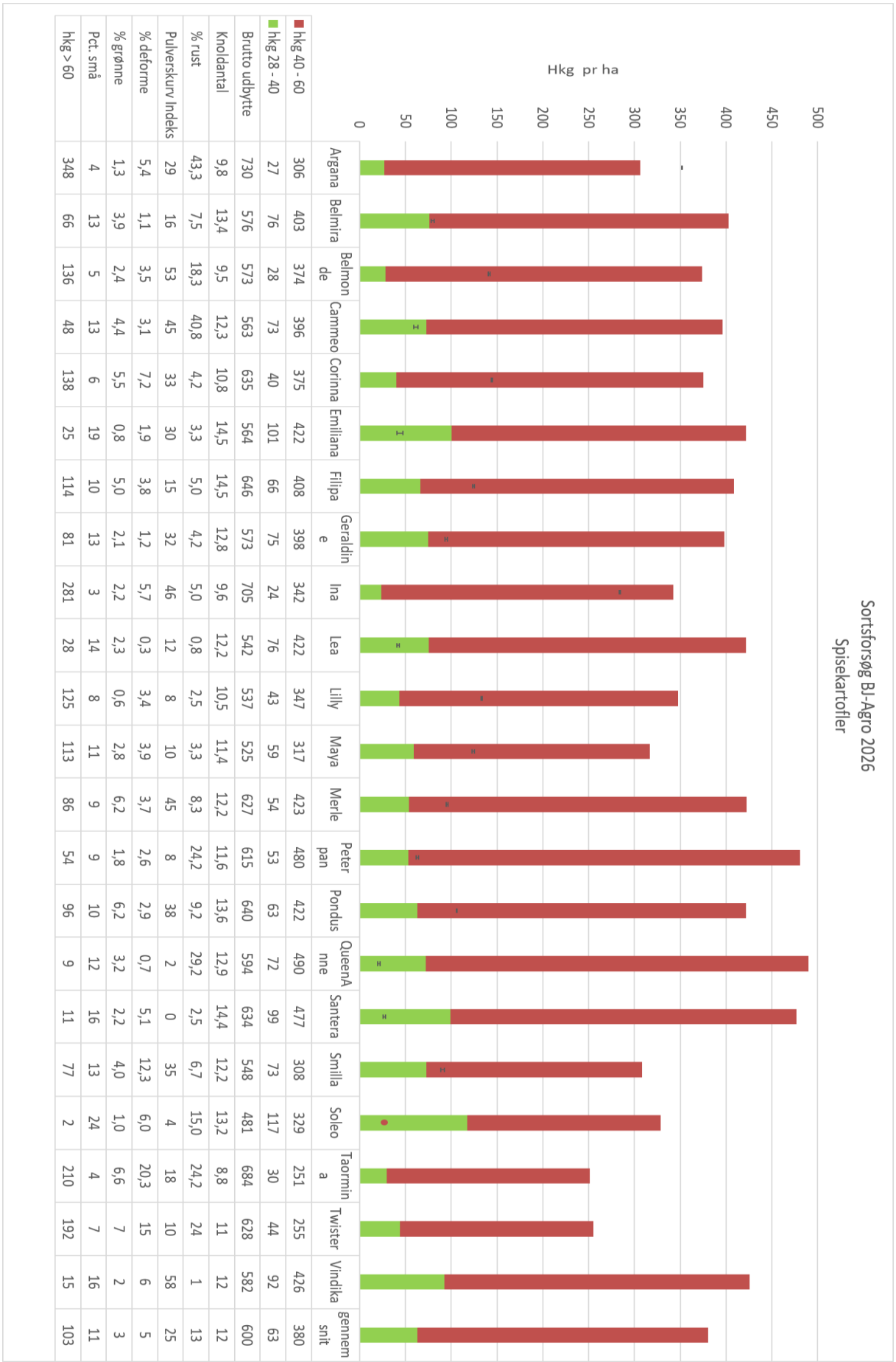
Tabel 4 Top fem over modtagelighed for rust for de sidste fem år samt gennemsnit for hele forsøget.					
Årstal	**2026**	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**
Sorter	Argana	4 You	Queen Anne	Florentina	Queen Anne
	Cammeo	Twister	Belana	CMK2018	Twister
	Queen Anne	Argana	4 You	CMK2017	Gala
	Peter Pan/Taormina	Queen Anne	Soleo	Estrelle	Krone
	Twister	Belmonda/Melissa	Twister	Queen Anne	Jule
Gennemsnit	**13 %**	**13 %**	**14%**	**7 %**	**24 %**

Tørstof-indhold

Figur 12 viser tørstof-indhold i de forskellige sorter.

FIGUR 12 TØRSTOF-INDHOLD. BJ AGRO 2026

	Argana	Belmira	Belmonde	Cammeo	Corinna	Emiliana	Filipa	Geraldine	Ina	Lea	Lilly	Maya	Merle	Peter pan	Pondus	QueenAnne	Santera	Smilla	Soleo	Taormina	Twister	Vindika	gennemsnit
hkg 40 - 60	306	403	374	396	375	422	408	398	342	422	347	317	423	480	422	490	477	308	329	251	255	426	380
hkg 28 - 40	27	76	28	73	40	101	66	75	24	76	43	59	54	53	63	72	99	73	117	30	44	92	63
Brutto udbytte	730	576	573	563	635	564	646	573	705	542	537	525	627	615	640	594	634	548	481	684	628	582	600
Knoldantal	9,8	13,4	9,5	12,3	10,8	14,5	14,5	12,8	9,6	12,2	10,5	11,4	12,2	11,6	13,6	12,9	14,4	12,2	13,2	8,8	11	12	12
% rust	43,3	7,5	18,3	40,8	4,2	3,3	5,0	4,2	5,0	0,8	2,5	3,3	8,3	24,2	9,2	29,2	2,5	6,7	15,0	24,2	24	1	13
Pulverskurv Indeks	29	16	53	45	33	30	15	32	46	12	8	10	45	8	38	2	0	35	4	18	10	58	25
% deforme	5,4	1,1	3,5	3,1	7,2	1,9	3,8	1,2	5,7	0,3	3,4	3,9	3,7	2,6	2,9	0,7	5,1	12,3	6,0	20,3	15	6	5
% grønne	1,3	3,9	2,4	4,4	5,5	0,8	5,0	2,1	2,2	2,3	0,6	2,8	6,2	1,8	6,2	3,2	2,2	4,0	1,0	6,6	7	2	3
Pct. små	4	13	5	13	6	19	10	13	3	14	8	11	9	9	10	12	16	13	24	4	7	16	11
hkg > 60	348	66	136	48	138	25	114	81	281	28	125	113	86	54	96	9	11	77	2	210	192	15	103